პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფელიეტონი მეშვიდე

კომუნისტი

საქ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტების და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, ფითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცაკის ორგანო

რედაქცია
თბილისი, ქაშუეთი (ყოფ. დიდი მთავრის) ქ. № 69, მეორე სართული

რედაქციაში საქმისათვის მოსვლა პარასკევსა შეიძლება ყოველდღე, გარდა კვირა-უქმეებისა დილის 10 საათიდან ლამის 12 საათამდე.

) რედაქტორის 14—76
ტელეფ.) მდივნის 10—58
) ლამის მორიგის 13—80.

მთავარი კანტორა თბილისი რუსთაველის პროსპექტ., № 34, ტელეფონი № 8—81.

ხელისმოწერის ფასი:
მუშა-მოსამსახურეთათვის, გლეხების, ფითელარმიელთა, მოწაფეების და მასწავლებლებისათვის—1 მან., დანარჩენებისათვის— 1 მან. და 30 კაპ.

განცხადებები:
საქართველოს ფარგლებში— ტექსტის უკან—80 კ. ნონპარელია სტრიქონი, ტექსტის შიგნით—1 მ. 60 კ.; საქართველოს გარეთ— ტექსტის უკან—1 მ. 50 კ., ტექსტში—3 მ.; განცხადებელი გაარდა განცხადების ფასისა იხდის 10% საკალაჯო გადასახადს. თუ განცხადება იბეჭდება ხუთჯერ ტექსტის შეუცვლელად-შეცვალთ შეთანხმებით. მთ. კანტორაში განცხადებები მიიღება 9—3½ ს., 3½ ს. შემდეგ განცხადება ეღირება 20%-ით მეტი. სამკლოდიანი განცხადებები—15 და 20 მ.

დღიური

— სამხედრო საფუძვლის აფეთქება ნანკინში.
— რომში დაიფუძ. 19 კომუნისტ-მუშის გასამართლება.
— ულეილ ჯარისკაცთა ყრილობა რიგაში.
— გარდაიცვალა რუმინეთის მეფე.
— ამბ. ვოროშილოვი ლენინგრადში.

პარასკევი, 22 ივლისი 1927 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. № 165 (1910)

„კომუნისტი“ მიიღება ხელის მოწერა აგვისტოსათვის
კანტორა—რუსთაველის პრ. № 34. ტელეფ. 8—81

მუშენეგლოგა სოფლად

გლეხობის კულტურული მოთხოვნილებები იზრდება. ის მოწყურებულია ყოველ მხრივ უკეთ მოაწყოს თავისი სოფელი, იქონიოს კარგი გზები, გაიყვანოს წყალსადენი, აამენოს სკოლები, ცლუბები, სამკურნალო პუნქტები და სხვა. სოფელი ჩაბმულია უდიდეს აღმშენებლობით მუშაობაში.

თავის-თავად ცხადია, რომ ყველა ამის გაკეთება ჯიბით არ შეიძლება, საჭიროა დიდძალი საშუალებები. საიდან უნდა გამოვნახოთ და ვინ უნდა მოგვცეს სოფლის საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად საჭირო თანხები?

პირველ ყოვლისა და უმთავრესად ეს თანხები მიღებულ უნდა იქნეს საბიუჯეტო წესით. ეხლა გაცხოველებული მუშაობა წარმოებს ახალი სამეურნეო წლისათვის ადგილობრივი ბიუჯეტების შესადგენად. ამ ბიუჯეტების შედგენას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს. ბიუჯეტი მარტო შემოსავალ-გასავალის უბრალო ალრუხვა არ არის, არამედ ის სამეურნეო გეგმას წარმოადგენს.

რა თქმა უნდა, გასაკეთებელი სოფლად ბევრი რამაა. ადგილობრივ მუშაკებს სურთ რაც შეიძლება ფართედ გაშალონ მშენებლობა და მოკლე დროში დააკმაყოფილონ სოფლის საჭიროებანი. ეს სურვილი გასაგებია, მაგრამ, მის მოლიანად განხორციელებას საზღვარს უდებს ჩვენი ფინანსიური შესაძლებლობანი. მშენებლობის გეგმა ჩვენ უნდა შეუფართოდ იმ რეალურ რესურსებს, რომლებიც გაგვაჩნია. ეს ანბანური ჭეშმარიტება ჩვენ ხშირად გვავიწყდება და არა იშვიათად ხელს ეკიდებთ ისეთ საქმეს, რომლის გაკეთება ჯერ-ჯერობით ჩვენს ძალ-ღონეს აღემატება. რეალური, საშუალებათა სწორ აღნუსხვა დამყარებული ბიუჯეტი —აი, რა გვესაჭიროება ჩვენ.

ეს კი მოითხოვს სამეურნეო მშენებლობის გეგმის საფუძვლიანად დამუშავებას. საჭიროა პირველ რიგში გამოყოფილ იქნეს ის, რის გაკეთება ეხლავე აუცილებელია, ხოლო ისეთი საქმეები, რომლებიც დაყოვნებას იამენენ, უნდა გადავდოთ უფრო ხელსაყრელ დროისათვის. ამა თუ იმ საშუშაოს აუცილებლობის და მის შესასრულებლად საჭირო საშუალებათა გათვალისწინება — ეს ყოველი ჯანსაღი ბიუჯეტის არსებითი მხარეა.

როგორც ვსთქვეთ, ჯერ-ჯერობით ჩვენ საკმაოდ მატერიალური რესურსები არ მოგვეპოვება, მშენებლობის საჭირო მასშტაბით გაშლისათვის. ეს გარემობა ჩვენ გვავალებს უკიდურესი მომჭირნეობის გამოჩენას. მინიმალური ხარჯები ადმინისტრატიულ მოთხოვნილებებზე, რაც შეიძლება მეტი თანხების მოხმარება სამეურნეო კულტურულ საჭიროებებისათვის, ყოველი კაპეიკის დაზოგვით და მხოლოდ აუცილებელ რამეზე გამოყენება — ეს ჩვენი მშენებლობის ძირითადი მოთხოვნაა, რომელმაც ბიუჯეტში მკაფიო გამოხატულება უნდა ჰპოვოს.

თუ ამ დებულებებს მტკიცედ გავატარებთ, ეჭვი არ არის, რომ ბიუჯეტი, რომელიც აქვე უნდა აღინიშნოს, თანდათან იზრდება ქვეყნის საერთო აღორძინების ნიადაგზე. საშუალებას მოგვცემს საგრძნობლად აავწიოთ სოფლის კეთილდღეობა. მაინც აშკარაა, რომ ასეთ პირობებშიც გლეხობას ბევრი პრეკეზარისხოვანი საჭიროება დაუკმაყოფილებელი დარჩება, თუ მარტო ბიუჯეტს დავემყარეთ. მაგრამ გლეხობა,—მოწადინებულია აღმშენებლობის გაფართოებას და ამ მიზნით ის მზად არის თვითდაბეგვრის წესით გაიღოს დამატებითი საშუალებანი. თვითდაბეგვრამ უნდა შეასრულოს ბიუჯეტის დამხმარე როლი, რამდენიმედ უნდა შეავსოს მისი დანაკლისი.

თუ გლეხობას სურს ადგილობრივ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად საშუალებები გაიღოს, ამის უფლება, ცხადია, მას უნდა ჰქონდეს. თავიდან ბოლომდე მონაწილეობა მას უნ უფლება და აძლევ დროს სპეციალური დადგენილებით განსაზღვრა ის წესები, რომლებიც დაცულ უნდა იქნას თვითდაბეგვრის გატარების დროს. ამ მხრივ საგულისხმოა საქართველოს კაკის მიერ ა.-წ. 4 ივლისის თარიღით გამოცემული ინსტრუქცია (გამოავქვეყნეთ ამ დღეებში), რომელიც ეხება ადგილობრივ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად გლეხთა თვითდაბეგვრის უფლებას.

ამ ინსტრუქციის პირველ მუხლში ვკითხულობთ: „სოფლის მოსახლეობას უფლება აქვს საკუთარი სახსრით, თვითდაბეგვრის საშუალებით, დააკმაყოფილოს ადგილობრივი კეთილმოწყობისა და კულტურულ - სამეურნეო ცხოვრების საჭიროება, გზათა მშენებლობისა, სკოლების აგებისა, წყალსადენის გაყვანისა და სამკურნალო პუნქტების მოწყობის“ (ფრონტ).

ინსტრუქციის თანახმად, დადგენილება განსაზღვრული მიზნით თვითდაბეგვრის შესახებ გამოაქეს ამა თუ იმ დაინტერესებულ სოფლის, სოფლთა ჯგუფებისა, ან თემის მოქალაქეთა საერთო კრებას, რომელსაც მოიწვევს თემიღმასკომი თავისი თაოსნობით, ან მოქალაქეთა განცხადებით. რომ საერთო კრება კანონიერი იყოს, მას უნდა დაესწროს უწყებულ პუნქტის საარჩევნო უფლების მქონე მოქალაქეთა არა ნაკლებ ორი მესამედისა. საკითხი წყდება ხმების მარტივი უმრავლესობით და გამოტანილი დადგენილება საგალდებულოა საოთხადო ტერიტორიალურ - ადმინისტრატიულ ერთეულის ყველა მცხოვრებთათვის. ამ უკანასკნელ მუხლს დიდი მნიშვნელობა აქვს, ვინაიდან სოფლად ყოველთვის გამოიძენებიან ელემენტები — უმთავრესად შეძლებულთა წრიდან, როგორც ეს პრაქტიკამ დაამტკიცა, — ელემენტები, რომელნიც გაუტანიან ყოველგვარ ვალდებულებას, ჩნიერკედელობენ, ხოლო მშენებლობის ნაყოფით სხვებზე უფრო მეტად თუ არა, ნაკლებად არ სარგებლობენ. ასეთი პირები უნდა დაუშორჩილოთ მოსახლეობის უმრავლესობის ნებისყოფას და გავალებიოთ დაწესებულები წვლილი სოფლის სასარგებლოდ.

მეტად მნიშვნელოვანია ინსტრუქციის ის ნაწილი, რომელიც ეხება თვითდაბეგვრათ შეგროვილ სახსრის რაოდენობას: ოვითეულ პუნქტში ერთი წლის განმავლობაში შეკრეფილი სახსარი არ უნდა აღემატებოდეს იმავე პუნქტისათვის იმავე წელს შეწერილ მთელ სასოფლო-სამეურნეო გადასახადსა. ასეთი ბეგვრა საჭიროა, რათა მოსახლეობამ ზედმეტად არ დაიბეგროს თავისი თავი, რათა მან უმტკივნეულოდ შესძლოს ის ვალდებულობის შესრულება, რომელსაც კისულობს.

ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ თვითდაბეგვრის განაწილების დროს განსაკუთრებული ანგარიში უნდა გაეწიოს მეურნეობის შეძლებულებას და დარიბი გლეხობის ინტერესები ზედმიწევნით იქნეს დაცული. ინსტრუქცია ამას გარკვევით აღნიშნავს: „თვითდაბეგვრათ განსაზღვრულ გამოსაღებს გაანაწილებს ადგილობრივი თემის აღმასკომი, რომელიც ამასთანავე ვალდებულია მხედველობაში მიიღოს თვითეული საგლეხო მეურნეობის შემოსავლიანობა და ისე შეაწეროს გამოსაღები რომ პროგრესსიოდ დაბეგვრის პრინციპი დაცული იქნეს“.

ბოლოს, აღსანიშნავია, რომ მოსახლეობის მონაწილეობა და კონტროლი თვითდაბეგვრის საქმეში საესებით განხორციელებულია. ამ მიზნით მოქალაქეთა საერთო კრება ირჩევს განსაკუთრებულ კომისიას და აგრეთვე სარეგიზო კომისიას. ეს ორგანოები და თემიღმასკომი ვალდებული არიან თავის მუშაობის და საშუალებათა მდგომარეობის შესახებ ანგარიში წარუდგინონ საერთო კრებას.

ასეთია ხსენებული ინსტრუქციის უმთავრესი მოძენებები. ამ გზით გატარებული თვითდაბეგვრა დიდ ნაყოფს გამოიღებს. ის ასწევს გლეხობის აქტივობას, მის მონაწილეობას მშენებლობაში და გაფართოებს უკანასკნელის მატერიალურ ბაზას. თემის ბიუჯეტი და საჭიროების დროს, მოსახლეობის ნებისყოფის თანახმად, თვითდაბეგვრა,— აი, ის ორი წყარო, (გარდა ამის ვარეშე სახელმწიფოს მიერ გაეცემულ საშუალებებისა), რომელიც საფუძველად უდევს მშენებლობას სოფლად. რა თქმა უნდა, ბიუჯეტის თანდათანი გაძლიერებასთან ერთად თვითდაბეგვრა შემცირდება და ის ბოლოს შედმეტი გახდება. მაგრამ ჯერ-ჯერობით კი ის ხანდახან „ასაშუბრა“ და აუცილებელიც. ამას თვით გლეხობა მოითხოვს. საჭიროა მხოლოდ როგორც საბიუჯეტო, ისე თვითდაბეგვრის წესით ფოკუსი, რომელიც თავს მალავს ქვეშეში. განა ყველასთვის ცნობილი არ არის, რომ პოლიციას „წესრიგის აღდგენა“ ამ ტრაღიკულ დღეებში იყო მხოლოდ მუშების დახვრეტა.

„სოციალ-დემოკრატიულმა დეპუტატებმა“, როგორც დეპეშები იუწყებიან, „წესრიგი აღადგინეს“ იმით, რომ რეაქციონერული მასების თვით გასამართლებისაგან იხსნეს პოლიციელები იმისათვის, რომ ამ უკანასკნელებს შესძლებოდათ მაშინვე დაეწყოთ სროლა ისეთი ტყვიებით, რომელთა ფრაგმენტები აღარ იკურნებიან. ეს პატიოსანი დეპუტატები ბაუერის ღირსეული მოწაფენი არიან.

და ყოველივე ამის შემდეგ ავსტრიელი მუშა უნდა გახდეს გაუგონარი კომედიის მოწმე: ჯალათები მივლენ თავისი მსხვერპლის დასაკრძალავად და სოციალ-დემოკრატიული პარტია თავის დელეგაციას გაგზავნის პოლიციის და „შუცტუნდის“ ტყვიებით დაღეტაულთა დაკრძალვაზე. ამგვარი უსირცხვილო დაცინვის, ამგვარი თავხედური გაიძვერობის მაგალითები მართლაც იშვიათია თვით საერთაშორისო სოციალ-დემოკრატიის ისტორიაში, თუმცა ამ ისტორიაშიც ძალიან ბევრ სისასძაღლეა ქონდა ადგილი.

რა უნდა უწოდოთ ბაუერის გაზეთი „არბეიტერ ცეიტუნგი“-ს უმაგალითო ავსტრო-მარქსისტულ სათნოებას, რომელ-თა აგენტებზე“, რომლებმაც ვითომდა შეცენტრალური ორგანოების და თვით ბაუერის კურთხეთის გარეშე შეიძლო მეცა თანხმობა პოლიციი-პრეზიდენტისათვის ისეთ უდიდეს პოლიტიკურ აქტზე, როგორიცაა მუშების დახვრეტა პოლიციის მიერ.) ვისი მოტყუილება სურს ბაუერს? თავისი განცხადებით „გაუგებრობის“ შესახებ ბაუერმა პოლიციკურად და სავსებით თავის მფარველობის ქვეშ დააყენა ზეიცი, გაამართალა რა სოციალ-დემოკრატების „თანამშრომლობა“ პოლიციასთან „წესრიგის დამყარების საქმეში“. ეს არის სირაქლემას უბადრუკი ფოკუსი, რომელიც თავს მალავს ქვეშეში. განა ყველასათვის ცნობილი არ არის, რომ პოლიციის „წესრიგის აღდგენა“ ამ ტრაღიკულ დღეებში იყო მხოლოდ მუშების დახვრეტა.

„სოციალ-დემოკრატიულმა დეპუტატებმა“, როგორც დეპეშები იუწყებიან, „წესრიგი აღადგინეს“ იმით, რომ რეაქციონერული მასების თვით გასამართლებისაგან იხსნეს პოლიციელები იმისათვის, რომ ამ უკანასკნელებს შესძლებოდათ ცეცხლი დაეწყოთ სროლა ისეთი ტყვიებით, რომლითაც ადამიანი აღარ იკურნებიან. ეს პატიოსანი დეპუტატები ბაუერის ღირსეული მოწაფენი არიან.

ავსტრიის მუშების ჯალათი, კანცლერი ზეიპელი

ეს ბატონ ზეიპელ-ბაბუა, ეს ბატონ ზეიპელ-ბებერი, ეს ბატონ ზეიპელ-ბერიკაცი, ეს ბატონ ზეიპელ-ბერიკაცი, ეს ბატონ ზეიპელ-ბერიკაც

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ

ᲓᲐᲡᲐᲢᲘᲛᲠᲘᲜᲒᲣᲚᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲚᲘᲡ ᲒᲔᲖᲘ

ᲨᲐᲜᲮᲐᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲯᲔᲠ ᲯᲔᲠᲝᲜᲘᲗ ᲒᲐᲠᲩᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲘᲪᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲔᲖᲘ ᲓᲐᲡᲐᲛᲝᲜᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲘᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲜᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲠᲨᲔ ᲡᲐᲥᲗᲐᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲘᲜᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲛᲝᲜᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲬᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲚᲘᲗ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲗᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲔᲠᲔᲑᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ ᲛᲘᲒᲘᲗᲘᲡ ᲠᲘᲗᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲑᲐ

ᲨᲐᲜᲮᲐᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲐᲛ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲑᲐ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲠᲘᲪᲮᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲨᲐᲜᲮᲐᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲡᲐ-ᲩᲘᲜ-ᲩᲐᲜᲘᲡ ᲓᲐᲮᲕᲠᲘᲢᲐ

ᲨᲐᲜᲮᲐᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ, ᲩᲐᲜᲔᲡᲘᲡ მთავრობის განკარგულებით სამშობათს დახვრიტეს სა-ჩინ-ჩანი, რომელსაც ებრალებდენ კომპარტიის წევრობას. (ᲐᲥᲚ).

ᲡᲘᲜᲔᲢᲠᲘ ᲤᲘᲠᲘ ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲨᲘ

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲓᲦᲔᲡ ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲨᲘ ᲩᲐᲛᲝᲕᲓᲐ ᲡᲘᲜᲔᲢᲠᲘᲡ ᲤᲘᲠᲘ. ᲤᲘᲠᲘᲗ ᲜᲘᲐᲮᲔᲚᲐ ᲐᲭᲐᲠᲘᲡᲢᲔᲚᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲫᲦᲕᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲔᲠᲪᲘᲣᲚᲘ ᲑᲐᲜᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ. ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲠᲝ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲐᲡ ᲛᲘᲣᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲗᲔᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛᲑᲝᲑᲚᲘ. ᲜᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲓᲐᲚᲣᲙᲣᲚ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲔᲑᲐᲖᲔ

ᲕᲘᲔᲜᲐ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. 57 მოკალულთა დასაფლავების დროს, გზაზე, რომელიც სასაფლაოსკენ და კრემატორიისაკენ მიდიოდა, თავი მოეყარათ ობივატელებს, მუშებში მხოლოდ აქა-იქ მოსჩანდენ, ვინაიდან დასაფლავების დრო სოციალ-დემოკრატებმა ბირჩიეს ისეთი, როდესაც ყველა ფაბრიკა-ქარხნები მუშობდა. სასაფლაოსთან პოლიცია არ სჩანდა. წესრიგს იცავდენ უიარაღო „სათემო პოლიციელი და „თავდაცვის „კაეშრი“.

გვირგვინებში ყურადღებას იქცევდა გერმანიის კომპარტიის გვირგვინი, რომელიც წარმოადგენდა დიდ, წითელ ვარსკვლავს, და კომინტერნის, პროფინტერნის და საკ. პროფკავშირთა ცენტრალური საბჭოს გვირგვინები. მეღლოზეთა რიგებში იყვენ კომუნისტებიც თავის დროზე. ცხელდრეზთან იდგენ დახოცილთა ნათესავები, სოციალ-დემოკრატიული პარტიის და პროფკავშირების ბიუროკრატია და ქარხნების წარმომადგენლების მცირე ჯგუფი. ქალაქის თავი ზეიცი დასაფლავებაზე არ იყო. „წესიერება“ დაარღვია, დასაფლავების დროს ავსტრიის კომპარტიის ეკეკა მდივანმა კოპლენიგმა, რომელმაც კომინტერნის კომპანიმის, ავსტრიის, გერმანიის, ჩეხო-სლოვაკიის კომპარტიების, ფრონ-ტოვიკების კავშირის და კომკავშირის სახელით ბოლოს ქვეყნესა დეკლარაცია. თავის დეკლარაციაში კოპლენიგმა შეეხო დემოკრატიას, დიქტატურას, პროლეტარიატის შეიარაღებას, სამოქალაქო ომს, გაარჩია მომხდარი ამბები და ხაზი გასვა იმას, რომ მოძრაობის დამარცხების მიზეზი იყო მასების უიარაღობა და რეფორმიზმი. სასაფლაოსთან პოლიცია არ სჩანდა. წესრიგს იცავდენ უიარაღო „სათემო პოლიციელი და „თავდაცვის „კაეშრი“.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲔᲚᲘ ᲠᲔᲤᲝᲠᲛᲘᲡᲢᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲔᲜᲪᲘᲐ ᲜᲘᲙᲐᲠᲐ�გᲣᲐᲨᲘ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 20 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲩᲠ.-ᲐᲛ. შეერთებული შტატების გარეშე საქმეთა მინისტრმა კელოგმა გამოაქვეყნა პასუხი ამერიკის შრომის ფედერაციის თავმჯდომარის **გრინის** პროტესტზე შეერთებული შტატების მიერ შეიარაღებული ძალების გამოყენების წინააღმდეგ ნიკარაგუაში. კელოგი თავის პასუხში აცხადებს:

„ᲒᲠᲘᲜᲘᲡ სანდინოს ჯარები წარმოადგენენ მხოლოდ ბანდიტების ბრბოს, რომელმაც ხელში ჩაიგდო ამერიკის სამფლობელო ადგილები ნიკარაგუაში“.

ნიკარაგუას ამბებმა გაამართლეს მდგომარეობა პანამერიკელთა შრომის ფედერაციის ყრილობაზე და დაარღვიეს ამ უკანასკნელის ჩვეულებრივი მუშაობა. ნიკარაგუის პროფკავშირების დელეგატმა **დელლეს ხელვამ** სასტიკი პროტესტი გაანაცხადა შეიარაღებული ძალების დატოვების წინააღმდეგ, ნიკარაგუაში, როდესაც **ისინი მხოლად გაანადგურებენ მოსახლეობას.**

„ეს წარმოადგენს ჩვენი მუშათა კლასის უაღესად რეაქციულ რაზმებს“,—განაცხადა სელვამ.

ამის შემდეგ სიტყვით გამოვიდა გრინი, რომელიც ოდესაც ბუხდოვან ფიზიზმის ასოდა ჩ.-ა. „შეერთებულთა შტატების მშვიდობიანობის მოყვარეობის შესახებ. გრინმა გამოსქვა მწუხარება შეიარაღებული შტატების ბანდიტების ამო ნიკარაგუაში.

პანამერიკელთა შრომის ფედერაციის ყრილობის გახსნის დაღესწრო ამერიკის შრომის ფედერაციის 25 დელეგატი და ამერიკის ცენტრალური ამერიკის 9 დელეგატი. ყრილობამ მოსალმება მიიღო ამსტერდამის ინტერნაციონალისაგან.

პორტ-ო-პრენსიდან (კუნძული გაიტი) მიღებული ცნობებით, **პრეზიდენტს გორნოს განკარგულებით დაუპატიმრეს გაიტის პროფკავშირების დელეგატები, რომლებიც მიემგზავრებოდნენ პანამერიკელების შრომის ფედერაციის ყრილობაზე.** მათთან ერთად დაუპატიმრებელი არიან, ადრეთვე, ეროროლისტებიც (ᲐᲥᲚ).

ᲓᲐᲚᲣᲙᲣᲚ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲔᲑᲐᲖᲔ

ᲕᲘᲔᲜᲐ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. „ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ“, (ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲝᲜᲓᲔᲚᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ) ᲔᲧᲠᲜᲔᲑᲐ ᲓᲔᲢᲐᲚᲣᲠᲘ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲓᲦᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲛᲦᲔᲚᲘ ᲙᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲤᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲞᲠᲔᲡᲐ ᲠᲣᲡ-ᲞᲝᲚᲜᲐᲠᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲰᲔᲚᲡᲘᲜᲑᲤᲝᲠᲡᲘ, 20 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. „ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ“, (ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲝᲜᲓᲔᲚᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ) ᲔᲧᲠᲜᲔᲑᲐ ᲓᲔᲢᲐᲚᲣᲠᲘ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲓᲦᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲛᲦᲔᲚᲘ ᲙᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲰᲔᲚᲡᲘᲜᲑᲤᲝᲠᲡᲘ, 20 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ.

„ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ“ ᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲦᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲦᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲛᲦᲔᲚᲘ ᲙᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. (ᲐᲥᲚ).

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘ

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘ

„ᲡᲝᲕᲘᲔᲗ ᲓᲔᲪᲘᲠᲔᲓ“

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. საბჭოთა კავშირში ორსეზონ 6 გერმანელ ბაზეთის რედაქციებმა დიიწყო კამპანია თანხების შესაგროვებლად თვითმფრინავ „სოვეტ დეიჩერ“-ის ასაგებად. კავშირის ყველა ინ კოლონიებში და ქალაქებში. სადაც ცხოვრობენ გერმანელები, ეწყობა თანხების შემკრები სამეფანი, კონცერტიც მუშაობენ თავდაცვა-ავიაქიმის ხელმძღვანელობა ოფიციალურ ადგილზე. ბანკოფილიალებთან შეთანხმებით (ᲐᲥᲚ).

ᲥᲘᲠᲩᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲮᲐᲚᲔᲠᲘᲜᲘ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲐᲠᲑᲐᲜᲒᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲣᲑᲘᲠᲜᲝᲡ სხვადასხვა ნაწილებში ძლიერი გვალვის გამო. ᲑᲠᲘᲜᲘᲡ ტყის დიდი ხანძრები. ხანძრის დროზე ჩაქრობა ძნელდება. ხანძრის ადგილებზე იგზავნება სამხედრო ნაწილები (ᲐᲥᲚ).

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲠᲘᲢᲐᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ

ᲐᲛᲮ. ᲥᲘᲠᲩᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲘᲡ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲐᲓ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲥᲘᲠᲩᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲘᲡ აღსანიშნავად 20 ივლისს შესდგა სამეფორო მუშაკების სამკლოვიანი კრება.

ამხ. რუხიმოვიჩმა თავის სიტყვაში დაახასიათა ქირეინისკი, როგორც სახელმწიფო მოღვაწე და რევოლიუციონერი. ვრაცელი სიტყვით გამოვიდა ამხ. **ივანოვი.**

შემდეგ ქირეინისკთან ერთად გაწეულ მუშაობაზე მოგონებით გამოვიდა **ფელიქს კონი,** რომელმაც სხვათა შორის წაიკითხა ქირეინისკის დღიურის ნაწყვეტი. ნაწყვეტი საკატორო ციხეში დაწერილი. საშინელი შეგრძნებანი ქირეინისკი ამ ძმაძე წუთების დროსაც, ქირეინისკი ან კარგად-

ᲐᲛᲮ. ᲕᲝᲠᲝᲨᲘᲚᲝᲕᲘᲡ ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘᲡ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. 20 ივლისს, ლენინგრადში ჩამოვიდა ამხ. **ვოროშილოვი.** მას თან ახლდა მუშთა და ლეტხო წითელი არმიის საზღვაო ძალების უფროსი ამხ. **მუკლევიჩი.**

მატარებლის მოსვლისას ოქტობრის სადგურის ბაქანზე გამწყრალებელი იყო ლენინგრადის გარნიზონის ყველა ნაწილებიდან შემდგარი საპატიო ყარაული.

ამხ. ვოროშილოვს შეხვდენ: საკავშირო კომპარტიის საგუბერნო კომიტეტის მდივანი ამხ. **კიროვი** და საგუბერნო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ანდარაკი.**

ინტერნაციონალის ჰმენით მატარებელი მოუხლოესად ბაქანს. ამხ. ვოროშილოვი მიესალმა საპატიო ყარაულს, რის შემდეგაც ყარაულმა საღიესსმაუალო მარშით ჩაიარა ამხ. ვოროშილოვის წინ.

შუადღის 12 საათზე ფლოტის უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის თანხლებით ამხ. ვოროშილოვმა ინსპექტა საესკადრო ნაღმოსახი „ენგელსი“. ნაღმოსახი გავიდა კრონშტადტისაკენ. გზადაგზა ამხ. ვოროშილოვი ეკონომიდან ლენინგრადის ნავსადგურს. კრონშტადტიდან ოფიცრებმა ამხ. ვოროშილოვმა კატერით მოიხილნა ფლოტის დათვალიერება და მიესალმა მეზღვაურებს. შემდეგ, საბჭოდრო-საზღვაო სახალხო კომისარი გადავიდა ლინკორზე „მარატზე“, რომელზედაც გიიმაია რევოლიუციონერ საბჭოდრო საბჭოს თავმჯდომარის დროსა. დღის ორ საათზე ესკადრა შუა ზღვისაკენ გაიგიდა (ᲐᲥᲚ).

ᲑᲐᲚᲢᲘᲙᲘᲡ ᲤᲚᲝᲢᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲐᲜᲔᲕᲠᲔᲑᲘ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ბალტიის ფლოტის გემებმა დღის 2 საათზე დიიწყეს დიდი მანევრები.

ფლაგმანიერ გემს თან მიპყვენ დო
იხოუტი „მარატი“. მაზე გაშლილია საბჭოთა-საზღვაო სახალხო კომისარის ამხ. ვოროშილოვის დროშა. ამხ. ვოროშილოვს გარდა „მარატის“ ბაქანზე არიან: ამხ. **მუკლევიჩი, უგაროვი** და ბალტიის ფლოტის მეთაური ამხ. **ვიტბოროვი.** „ᲛᲐᲠᲐᲢᲘᲡ“ კომენდანტ **ᲒᲝᲚᲘᲪᲘᲜᲘ** ᲙᲐ ᲛᲘᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲓᲐ: ᲐᲛᲮ. ᲒᲝᲚᲘᲪᲘᲜᲘᲡ ᲒᲠᲔᲓᲘᲗᲘᲗ.

მანევრებმა უნდა შეამოწმოს ბალტიის ფლოტის საომარი მომზადება.

დაახლოებით 15 საათზე ბალტიის ფლოტმა მიიღო ნიშანი მომზადებულიყო ბრძოლისათვის. ოფიციმრინგმა მოახდინა თავდასხმა წყალქვეშა ნაღმე. 17 საათზე ბალტიის ფლოტმა დიიწყო საზღვაო ბრძოლა. ამხ. ვოროშილოვი თვალყურს ადევნებს მას. გემის საზარბაზნო თოფული კოშკი ისვრის ალის სვეტებს და თავისი გრგვინვით ვით აზაზრარს უზარმაზარ გემებს. ამ ბრძოლის ფოლოდ გამოშვებული ყუმბარების ოთოდენ ოთოდენ და საარეკოოდოდ 1926 წლის საზღვაოსო კამპანიისათვის. შემდეგ ფლოტმა მიიღო ბრძოლის შეწყვეტის ნიშანი. ბრძოლაც შეწყდა. წითელი მეზღვაურები მოუსხდენ ვაზმაზე და მსჯელობდენ ბრძოლის შედეგებზე.

კრეისერების და ჯაჯმნონსების რაზმს იცავენ ნაღმსნენები. (ᲐᲥᲚ).

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚ ᲛᲔᲜᲨᲔᲕᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲐ ᲮᲐᲠᲙᲝᲕᲨᲘ

20 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲡ ᲡᲮᲓᲝᲛᲐ

(ᲢᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲤᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲙᲝᲠᲔᲡ�პᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲘᲡᲐᲒᲐᲜ)

ᲡᲮᲓᲝᲛᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲐᲖᲔᲗᲨᲘ

ᲮᲐᲠᲙᲝᲕᲘ, 21 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. საოლქო სასამართლოს დიდი დარბაზი გაქუდილია ხალხით. პროკესის დამსწრეთა შორის უმრავლესობას ხარკოველი მუშები შეადგენენ. არიან მათ შორის ქართველებიც, უმთავრესად მიკიტნები, ჩამოსული კიევიდან და სხვა ახლოგელ ქალაქებიდან.

ფოტოგრაფიული აპარატები განუწყვეტლივ იღებენ სხდომის დარბაზს, სასამართლოს შემადგენლობას, ყოველ კუნჭულს.

ᲑᲠᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲘ

ბრალდებულები სხედან დინჯათ, რიგზე. ისინი ორი ნაწილისაგან შესდგებიან: ერთი ნაწილი — ანჯაფარიძე, პენკოვი, კოლონაშვილი, შექეშვილი, დრობოტი, ფეოდოროვი — (ციხეში არიან მოყვანილი. მეორე წყება — არეშძე, სოფიო შექეშვილი, დრობოტი, ულმერი ბეროშვილი—თავდებს ქვეშ არიან გამოშვებული.

ბრალდებულები სხედან ისე, თითქოს ერთი ოჯახი შეკრებილა, დამეგობრდენ არა მარტო თავისი შავბნელი მუშობის დროს, არამედ ციხეშიც. ვერ გაარჩევ მათში — სად იწყება მენშევიკი და სად თავდება პოლონეთის ოხრახიკის დახელოვნებული შპიკი. მეგობრულად ულიმიან ერთმანეთს, გახუწყვეტლივ ჩურხულობენ, როგორც შეთქმულები.

ანჯაფარიძე დაბალი ტანის, ჩასკვნილი კაცი, ზის თეატალური სერიოზულობით, ხელოვნური პოზით, ისეთ სანეს იღებს, თითქო „მამა აბრამის ბატკანი“ იყოს და რაღაც გაუგებრობის გამო იჯდეს საბრალდებელო სკამზე, მაგრამ ხან-დახან, როცა დაავიწყდება როლის თამაში, სტოვებს ნამდვილ დამეკვებული მენშევიკის შთაბეჭდილებას.

პენკოვი საშუალოზე მაღალი ტანის კაცია. სახე — ტიპიური ბოროტ-მოგმედის: ზეგით აწეული წარბები, ნახევრად ჩაეთრეხილი ლოყები და ნამდვილი მელიას თვალები, რომლებსაც განუწყვეტლივ აქეთ-იქეთ აცეცებს, თითქო, დამსწრე ხალხში თავის თანამოზიარეებს ეძებსო. ცდილობს დამშვიდებიც, იჯდეს, მაგრამ ვერ ახერხებს.

კოლონაშვილი დაბალი ტანის კაცია, ყველაზე უფრო ენაგახსნილია, განუწყვეტლივ ტრიალებს სკამზე, თითქო ეკლებზე ზის.

გოგლიჩიძე ნამდვილი მოდგლეშილი ყაბახია, რომ შეხედავ ძალვი — ეს კაცი ცხენში კი არ მჯდარა, აგერ ახლა დაბრუნდა ბახმაროდანო. პატიმრობის არაფერი ატყვია (თუმცა პარიზელი მენშევიკებმა და ძმანი მათნი ყოველ გზა ჯკარეგიდნენ ყვირიან „ჩეკას სარდაფების საშინელებაზე“). გულუბრყვილოდ კაცია ეგეთი.

ᲓᲐᲛᲘᲪᲕᲔᲚᲘ ᲠᲘᲖᲚᲘᲡᲘᲡ ᲨᲣᲐᲛᲓᲒᲝᲛᲚᲝᲑᲐ

კაპიტონ ანჯაფარიძის დამცველი რიზლინი შუამდგომლობს სასამართლოს წინაშე, რომ ბრალდებული ანჯაფარიძეს მიეცეს უფლება ჩვენება სასამართლოს მისცეს ქართულ ენაზე, რადგან მას ვითომ „კარგად არ შეუძლია ლაპარაკი რუსულათ“.

სასამართლო ადგენს დააკმაყოფილოს დამცველის შუამდგომლობა და იწვევს თარჯიმანებს.

ᲡᲐᲑᲠᲐᲚᲓᲔᲑᲚᲝ ᲐᲥᲢᲘᲡ ᲬᲐᲙᲘᲗᲮᲕᲐ

საბრალმდებლო ოქმის კითხვას ყველა ბრალდებულები უდიდესი ყურადღებით უგდებენ ყურს.

ანჯაფარიძე ნაწილობრივ სცნობს თავს დამნაშავედ.

გოგლიჩიძე აღიარებს თავს დამნაშავედ ინსაძისა და სხვა შაშუშების გადაყვანაში საბჭოთა საზღვრებზე და აგრეთვე იმაში, რომ იყო კიევის ქართველ აბტიხაბჭოთა ორგანიზაციის წევრი.

ᲙᲝᲚᲝᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ თავს **არ** სცნობს დამნაშავედ.

ᲨᲘᲜᲘᲜ ᲨᲔᲥᲔᲨᲕᲘᲚᲘ სცნობს თავს დამნაშავედ.

პენკოვი უკვე დაუფარავი აღელვებით აცხადებს, რომ **დამნაშავეა მიწერ-მოწერისა და ფულების გადმოტანაში პოლონეთის გენ. შტაბის ჯაშუშთა გაყოფოფლების დავალებით.** მაგრამ უარყოფს, რომ საბჭოთა ტერიტორიაზე ჯაშუშური ცნობებს აგროვებდა პოლონეთისათვის. დაბოლოს, ოდესაც სასაცილო ამაყობით აცხადებს, რომ აქტიურად მუშაობდა ქართველ მენშევიკების სასარგებლოდ.

არეშიძე ნაწილობრივად **სცნობს თავს დამნაშავედ.**

ფეოდოროვიც ბაძავს არეშძის მაგალითს.

დრობოტი უარყოფს მისდამი წაყრილ-გენილ ყველა ბრალდებებს.

სოფიო შექეშვილი აღიარებს, რომ იგი **ხელს უწყობდა ჯაშუშების გადაყვან-გადმოყვანას საბჭოთა საზღვარზე,** მაგრამ თავს იმით იმართლებს, რომ არ იცოდა მათი პოლიტიკური მრწამსი.

მეკიტანი **ᲑᲔᲠᲣᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲡᲪᲜᲝᲑᲡ ᲗᲐᲕᲡ ᲓᲐᲜᲐᲨᲐᲕᲔᲑᲘᲗ.**

დრობოტიც და ულმერიც აღიარებენ თავის დანაშაულს.

„ᲛᲐᲛᲐ ᲐᲑᲠᲐᲰᲐᲛᲘᲡ ᲑᲐᲢᲙᲐᲜᲘ“

საერთოდ ბრალდებულთა პასუხებიდან იქმნება ისეთი შთაბეჭდილება, თითქო მათი ნახევარი, როგორც გაუგებრობის გამო ზის საბრალდებელო სკამზე. მაგალითად, ამ ჯაშუშთა ბანდის ეთეატერი კაპიტონ ანჯაფარიძე, მის მიმართ წარდგენილ ბრალდებათა ნაწილს დანაშაულებათ კი არ თვლის, არაშედ დაშსახურებათ, თუმცა არ ამბობს ვის წინაშე, როდგან ვერ შესძლებს დაამტკიცოს, რომ ეს იყოს დამსახურება ქართველი შრომელი ხალხის და არა პოლონელ „ოხრანნიკების“ და ქართველი მემამულეების წინაშე.

კოლონაშვილი ცდილობს წმინდანათ მოაჩვენოს ყველას თავი. იგი აპოლოგეტია. აცხადებს, რომ ის უდანაშაულოა, რომ ის ყოველთვის მზად არის შესაფერი გახმარებებები მისცეს სასამართლოს. მაგრამ მის „უდანაშაულობას“ არსებითად ეწინააღმდეგება საბრალმდებლო აქტში აღნიშნული და მისი ხელის მოწერით და დასტურებული ფაქტები.

მიუხედავათ დანაშაულის უარყოფისა, გამოძიების პროცესში შეგროვილი მრავალრიცხოვანი ფაქტები ერთხელ კიდევ დაადასტურენენ, თუ ჯაშუშობისა და ბანდიტიზმის რა ღრმა უფსკრულში გადავარდენ მენშევიკები.

ᲑᲠᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲗᲐ ᲓᲐᲙᲘᲗᲮᲕᲐ

სასამართლო იწყებს ბრალდებულთა დაკითხვას.

პირველად დაკითხეს ჯაშუშების მეთაური კაპიტონ ანჯაფარიძე.

ის იმეორებს ყველაფერს რაც აღნიშნულია საბრალმდებელო აქტში, ახსოვს თვისი მოღვაწეობის ყველა დეტალები, განსაკუთრებით დაწვრილებით ჩერდება იმაზე, თუ როგორ გადაიარა პოლონეთიდან საბჭ. უკრაინის საზღვარზე.

საზღვრამდე ისა და პენკოვი მისულან ეტლით. ღამე ბნელი იყო, წვიმდა. დასვეულდენ საშინლათ. გადაიარეს საბჭოთა საზღვარზე და ფეხით გაეძართენ კამენეც-პოდოლსკისაკენ. კიეველი ქართველი მიკიტნები განსაკუთრებით გულთბილად შეხვედრიან საქართველოს „დამოუკიდებლობისათვის“ „მებრძოლთ“ და დიდი დახმარება აღმოუჩენიათ გოგლიჩიძის მოძებნაში (უკანასკნელს ანჯაფარიძე. როგორც ვიცით. ეძებდა ყორდანია - რამიშვილის დაკალებით).

ჩვენებას ანჯაფარიძე იძლევა, ისე თითქოს დაზეპირებულ გაკვეთილს ამბობდეს. არ ცდილობს თავისი ნამოღვაწარის დაფარვას, თითქო თავსაც კი იწონებს თავისი ჯაშუშური საქმეებით და დამსახურებათ თვლის პოლონეთის ოხრანკის დავალებების შესრულებას.

„ᲓᲐᲜᲐᲨᲐᲕᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲬᲐᲛᲝᲬᲘᲚᲘᲡ ᲞᲐᲠᲐᲒᲠᲐᲤᲘ“

პენკოვის „თანამგზავრობის“ შესახებ ანჯაფარიძე ამბობს, რომ პენკოვი წამოიყვანა „დასასვენებლად“ „ლამაზ ქვეყანაში“. ანჯაფარიძე არ განმარტავს იმას, რატომ იყო ის, რომ ლამაზ ქვეყანაში **„დასასვენებლად“ წამოყვანილ კაცს გასამრჯელოს აძლევდა.**

შემდეგ ანჯაფარიძე ამბობს, რომ პენკოვი „სასიამოვნოსა და სასარგებლოს“ (ე. ი. ჯაშუშობისა **„დასვენების“,** ᲐᲐ. ᲒᲐ.) შეთავსების მიზნით სიამოვნებით დასთანხმდა მის წინადადებაზე და გამოეგზავნა საქართველოში.

„თბილისში მე ბევრი მიცნობდაო,— ამბობს ანჯაფარიძე, — შესაძლებელი იყო ჩემი დოკუმენტები საეკვოთ მოსჩნეულებოდათ და დავეპატიმრებინე. ამიტომ მე ვარჩიე წამომეყვანა პენკოვი. ამისათვის მე მას გასამრჯელო ვაძლევდი“.

ანჯაფარიძის ეს უკანას

პარტიული ცხოვრება

ყველა საოლქო, სამაზრო და რაიონულ კომიტეტებს

ცირკულიარულად.

მიმდინარე წლის სექტემბერს დაიწყება 1905 წელში დაბადებულთა მორიგი გაწვევა წოდებრივ არმიაში და ამავე კონტინგენტის მიწერა ტერიტორიალურ ნაწილებზე. საგიტ.-საპრომაგანდო მუშაობა, რომელიც წინ უძღვის ამ გაწვევას, წელს უნდა ტარდებოდეს განსაკუთრებული გულმოდგინებითი და დაბეჯითებით, რადგან, ჯერ ერთი, გაწვევა ხდება საერთაშორისო მდგომარეობის არაჩვეულებრივი გართულების პირობებში და, მეორე, წარსულმა საგიტაციო-საპრომაგანდო მუშაობამ დაამტკიცა მოსახლეობისა და გაწვეულთა მოუმზადებლობა კამპანიისათვის. სწორედ ამიტომ წელს უნდა ჩატარდეს ხანგრძლივი ახსნა-განმარტებითი მუშაობა საერთაშორისო მდგომარეობის, საბჭოთა მთავრობის მიერ წარმოებული მტკიცე საშვიდობო პოლიტიკის შესახებ და აგრეთვე ბის შესახებ, რომ მშვიდობიანობის შენარჩუნება ბევრად არის დამოკიდებული ჩვენი პოლიტიკურ-ეკონომიურ და სამხედრო მომზადებისაგან. საფუძვლიანად უნდა გაშუქდეს წოდებრივი არმიის მიზნები და ამოცანები, მასში ახალგაზრდობის აღზრდის მეთოდები, განსხვავება წოდებრივ არმიასა და იმპერიალისტურ არმიებს შორის, მშრომელთა მონაწილეობის აუცილებლობა საბჭოთა კავშირის თავდაცვისა და სამხედრო მშენებლობის საქმეში და აგრეთვე ის, რომ წოდებრივი გაწვევა, წოდებრივი არმიის დებოფლის მიხედვით, წარმოადგენს ნორმალურ, ნეიფულებრივ გაწვევას.

ჰრაქტიკულად საჭიროა შემდეგი ზომების მიღება:

1. კომპარტიისა და ახკომკავშირის უჯრედების კრებებზე უნდა დაისვას 1905 წელში დაბადებულ ახალგაზრდობის გაწვევის საკითხი და გამიმუშავებულ იქნას პრაქტიკული ზომები მასიური საგიტაციო კამპანიის ჩასატარებლად. 2. მასიური კამპანიის ჩატარებაში ჩაბმულ უნდა იქნან პროფკავშირები, პოლიტგანმანათლებელი ორგანიზაციები. კლუბები, ჯოხ-სამკითხველები და სხ.

3. კლუბებსა, ჯოხ-სამკითხველოებსა, წითელ კუთხეებსა, სახალხო სახლებსა და გლეხის სახლებში უნდა გაიმართოს სისტემატიური საუბრები გაწვევის საკითხზე.

გამოფენილ უნდა იქნას სათანადო ლიტერატურა და მიეცეს მოსახლეობას საკრო ცნობები გაწვევის საკითხზე.

4. გაიმართოს გასაწვევი ახალგაზრდის კრებები მათ ბასაცნობათ წითელი არმიის ამოცანებსა და მომავალი წითელარმიელების მოვალეობასთან.

5. მოეწყოს მოსახლეობის მასიური კრებები და ამ კრებებზე გაშუქებულ იქნას გაწვევის დ. გაწვეულთა მიზნები და ამოცანები, მუშებისა და გლეხების უკვე მოწვეულ კრებებზე (საბჭოები და სხ.) გაკეთდეს ინფორმაციული ცნობა გაწვევის შესახებ.

6. სოფლებსა და თემებში გაიმართოს გაწვევ. ფესთა გაციცილება მასიური გასართობებით. დაუშვებელია ქეიფი, დღეობი და სხ., როგორც ეს მეფის დროს ხდებოდა, საზეიმო გაცილების მოწყობაში ჩაბმულ უნდა იქნან სოფლის ყველა საზოგადო ორგანიზაციები.

7. შესაკრებ პუნქტებში მიწერისა და შემოწმების დროს ახალგაზრდობისა და მოსახლეობისათვის მოეწყოს ცნობის მიმცემი ბიუროები.

8. პოლიტგანმანათლებელი ორგანიზაციებიც საშუალებთან ყველა შესაკრებ პუნქტებში მომარაგებულ უნდა იქნან გაზეთებით და ლიტერატურით სამშობლო ენაზე.

საქ. კომ. პარ. (ბ) ცენკომ მიფინი

ყურულიშვილი.

ცენკომ საოგ.-ხალპრ. განყ. გამგე—

თათაბიშვილი.

საბჭოთა საქართველო

დ ე ბ ე ბ ი

მიწიოსმთხრელი „კალიაევი“ ფოთში

ფოთი, 2 ივლისი. ფოთის ნავთსადგურის განკარგულებაში, მიწის გათხრის საწარმოოდ, ოდესიდან ჩამოვიდა ახალი 100 ტონიანი მიწის მთხრელი „კალიაევი“, რომელიც მაგზლავში მოსულია არხანგელსკიდან (ადს).

ახალი სკოლები

ახალსენაკი, 20 ივლისი. ზემოჭალადიდიოს თემის სოფელ მუტურის მცხოვრებლებმა გადაუწყვიტეს ამშენონ სკოლა.

ხანის საზოგადოებამ ერთხმად დაადგინა შეაგროვოს თვითდაბეგვრის წესით 2.000 მან. თემის სკოლების შენობათა საჭიროებისათვის (ადს).

„თავდაცვის ქვირეული“

ლიუბლიანდაზგრი, 21 ივლისი. ბორჩალოს მაზრის თათარელ სოფლებში „თავდაცვის ქვირეული“ დიაწყო 15 იელისიდან. კამპანია მაზრის ყოველ კუთხეს მოეფო. ბლეხობა დიდი ინტერესით ისმენენ ადგილებზე ჩამოსულ აპიტა

სურეგ-ჩოხატაურის გზა

ეკა ჭიფოძისა და ტატიანა ჩხეიძის გამოწვეული ამ თანამედ სურეგ-ჩოხატაურის გზის სასარგებლოთ შემომქცეს ხუთი მანეთი და ეიწვევე შემდეგ ამხანაგებსა: ოზურგეთიდან: ლავრენტი სოხელიას, კირილე გოგვაძეს, გიორგი სიხარულიძეს, თიფფილე თოფრაძეს, ვანიჩკა ბუჩრდგალს, ეკვინიმე არობელიძეს, გრიგოლ ტარაპაიძეს, ეროემი გრიგოლიშვილს, მარუსია ცოსკალიძეს, ვანიჩკა ქლიფფთარს, ვანო ჭკუხასელს, ფოსახიონ ჯაბუტს, ხარიტონ ჯინჭარაძეს, მაკარი ქლიფფთარს, ბროკოკი გუფალიძეს, ბიტი სიმეფილიოს, ვალერიანე ჯაველიძეს, ვალოდი ესაძეს, კოლია თოთიბაძეს, გრიგოლ პატარიას. ქ. ბათუმიდან: იფლანგე და აკვიდინა ხუროფულიძეს; ციხისთავიდან: ალეკი და გრიგოლ თეფრაძეს; ბაბამრდან: დიოროფე შარაშიძე, ვალიკო თალაკვაძე, არსენ ყაკეფშვილს; ხიდისთავიდან: გიორგი დოლეიძე, შალვა კუტუბიძე, ვანო ჯაველიძე, ირაკლი ქარიძე, დათიკო ლიმანთიძე, ხარიტონ კალანდაძე, რაფიერ აბუსერიძე, მალაკი ჩიგოგიძე, მიშა ჯანჯგავა, ფორტე ჯაფარიძე, სამხონ ჭანიშვილს, კოლია ყალანდაძე, ვანიჩკა ლამარიანს, ბროკოფი ჯაფარიძეს; ჩოხატაურიდან: შალვა ვასაძე.

ხიდისთავეს რაიონის მეილიციის უფროსი

რაჟდენ ტრაპაიძე.

—:—

თანხმად ამხ. ტოგო შარაშიძის გამოწვეულ შემომაქეს სურეგ-ჩოხატაურის გზის სასარგებლოოდ 3 მანეთი და ეიწვევე შემდეგ ამხანაგებს: ბენო ხფეს ძე მაზარიანს, კოტე ალექსანდრეს ძე კუჭაიძეს, თეო ნიკოს ასული ბაღიაძეს, ნადია გორდელაძეს, იასონ ფარნავაძეს, ალექსანდრე კირილეს ძე დანელიას, ბარო ქუსნაშვილს, სერგო ტრაპაიძეს, ვანიჩკა ჯაშაყმაძეს, ანტონინა ხოხლოვსკის, ეფენია სალუქაძეს, ვალოდია გოგეშვილს, ნუცა ჯიჯგაურიას, კუჭუნია გრიგოლის ძე დოლეიძეს, კატუშა კონტრიძეს, თამარა მელიქაძეს, ხალამრეფ დონაძეს, კოლია მაღალაშვილს.

დარეჯანა სამს. ასული ვაშაძეს.

—:—

კატო რამაშვილის გამოწვე